

Klachtennummer 2023/087

Advies aan:

het bestuur van [school] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager] (verder: klager), vader van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 18 april 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [lid CvB], lid van het College van Bestuur (verder: het lid CvB). De Commissie heeft op 30 mei 2023 van [directeur] directeur van de school (verder: de directeur) een verweer ontvangen.

Klager en verweerders zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 23 juni 2023. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klager;
- de directeur;
- [bestuurder], voorzitter College van Bestuur (verder: de bestuurder).

Feiten en omstandigheden

[leerling] volgt onderwijs op de school en zit in de kleutergroep. De directeur heeft, in verband met een lerarentekort, moeten besluiten dat de kleutergroepen na de voorjaarsvakantie van 2023 op de vrijdagen geen onderwijs meer krijgen. Deze maatregel geldt tot en met de zomervakantie van 2023. De kleutergroepen ontvangen hierdoor gedurende 15 vrijdagen geen onderwijs.

II. Standpunt van klager

Klager heeft op 23 februari 2023 een klacht ingediend bij het bestuur, nadat hij tijdens een oudergesprek op de hoogte is gesteld van het door de directeur genomen besluit om de kleutergroepen op vrijdagen geen onderwijs meer aan te bieden in verband met het lerarentekort. De zoon van klager krijgt hierdoor 15 (vrij)dagen geen onderwijs.

Klager heeft eerst informeel gesproken met de teamleider en directeur, daarna heeft klager formeel een klacht ingediend bij het bestuur. Klager is hiertoe overgegaan omdat hij geen informatie kreeg over een plan van aanpak dat voorzag in de oplossing van het probleem. Klager is door de interne klachtencommissie van het bestuur uitgenodigd. De interne klachtencommissie heeft de klacht, na gesprekken met klager en de directeur, ongegrond verklaard.

Klager is het met dit oordeel van de interne klachtencommissie niet eens. Klager is van mening dat zijn klacht gegrond is omdat de directeur en het bestuur geen concreet plan hebben (opgesteld). Er is geen plan om het probleem in het lopende en komende schooljaar op te lossen. De klachtencommissie geeft

wel een advies, wat door het bestuur is omarmd. Klager is hiermee, als ouder, echter niet geholpen. Klager kan daarbij ook niet herleiden of de situatie volgend schooljaar wel opgelost kan worden. Klager maakt zich ernstig zorgen over de toekomst en de vraag of zijn zoon volgend jaar wel het onderwijs krijgt waar hij recht op heeft. Klager en zijn echtgenote hebben bewust voor speciaal onderwijs gekozen voor hun zoon, maar vragen zich nu af of het wel de juiste keuze is geweest.

Klager stelt in het ongewisse te blijven of het bestuur al acties heeft uitgezet en vraagt zich af of de problematiek volgend schooljaar is opgelost. Daarnaast vraagt hij zich af of hij als ouder hierover een terugkoppeling van de school en/of het bestuur kan verwachten.

Klager merkt tot slot op dat hij tevreden is over de inzet van de docenten en hulpverleners op de school. Zijn zoon lijkt op de school op zijn plek te zitten en komt tot bloei.

III. Standpunt van verweerders

De klacht is door de interne klachtencommissie van het bestuur behandeld. De interne klachtencommissie is tot het oordeel gekomen dat de school een zorgvuldige en weloverwogen keuze heeft gemaakt om de jongste groep leerlingen tot aan de zomervakantie elke vrijdag vrij te geven. De interne klachtencommissie heeft, meer specifiek geoordeeld dat:

- de wet niet voorschrijft wat scholen in het basisonderwijs moeten doen bij lesuitval in het geval dat (ruimschoots) aan de wettelijke verplichte onderwijstijd wordt voldaan;
- de minst nadelige oplossing, gezien vanuit onderwijskundig perspectief, is geëffectueerd;
- de oplossing is geverifieerd bij het bestuur, de inspectie en de medezeggenschapsraad van de school.

Hoewel de interne klachtencommissie heeft geoordeeld dat de klacht ongegrond is, was de interne klachtencommissie ook van oordeel dat lering diende te worden getrokken uit het feit dat een beleidsplan voor dit soort situaties ontbreekt. De interne klachtencommissie heeft een suggestie gedaan een beleidsnota op te stellen over wat, gegeven de situatie, de tijdelijke maatregelen kunnen zijn om de nadelen van een personeelstekort tot een minimum te beperken. Deze suggestie heeft het bestuur ter harte genomen en inmiddels is een beleidsnota opgemaakt, vastgesteld en gepubliceerd op de website van [bestuur]. Het bestuur stelt zich op het standpunt dat de schooldirecteuren integraal verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs en personeel en beredeneerd voor één of meerdere tijdelijke noodmaatregelen kunnen kiezen in geval van een lerarentekort.

Het door klager geschetste beeld dat er veel leerkrachten de school verlaten herkennen verweerders niet. Een cumulatie van omstandigheden (mobiliteit, minder werken en ziekte) ontstaan in de tweede helft van het schooljaar heeft geleid tot het tekort aan leerkrachten op de school. Dit is een toevallige samenloop van omstandigheden, geen structureel probleem van vertrekkende leerkrachten. De school is er in de afgelopen jaren altijd in geslaagd vacatures voorafgaand aan de start van een nieuw schooljaar in te kunnen vullen. Dit is gedurende het lopende schooljaar echter lastig, zo niet onmogelijk, gebleken in verband met de krappe arbeidsmarkt.

Het bestuur is eind 2022 een project gestart met als doel de juiste (kwalitatief goede) medewerkers voor het bestuur aan te trekken, te binden en te boeien zodat het bestuur deze medewerkers niet alleen aantrekt, maar ook langjarig kan verbinden aan de stichting. Sinds april 2023 is een brede werkgroep aan de slag om het project op te zetten en uit te voeren. De directeur is de projectleider van dit project en de regiegroep heeft het projectplan in mei 2023 goedgekeurd.

Alle goede voornemens en plannen ten spijt is het niet gelukt de onverwachte en ongelukkige samenloop van omstandigheden op een andere wijze het hoofd te bieden dan de thans gekozen oplossing. Hoewel deze tijdelijke noodmaatregelen tot voor kort niet waren vervat in een beleidsnotitie, geldend binnen alle scholen van het bestuur, is in de situatie van de school uiteraard wel gekeken of andere/lichtere tijdelijke maatregelen konden worden ingezet. Het besluit de kleuters tot aan de zomervakantie op vrijdagen vrij te geven is niet lichtvaardig genomen. Pas nadat alle mogelijkheden waren onderzocht, tegen elkaar waren afgewogen, waren besproken en getoetst bij het bestuur, de inspectie en de medezeggenschapsraad, is hiertoe besloten.

De school en het bestuur hebben begrip voor de zorgen van ouders. In de keuze voor de maatregel heeft de school voorspelbaarheid, rust en structuur zowel voor de kinderen als voor de leerkrachten zwaar laten wegen. In de wetenschap dat er op korte termijn geen (andere) oplossing voorhanden was voor het probleem heeft de school gemeend er goed aan te doen per direct te opteren voor een vrije vrijdag voor de kleuters tot aan het einde van het schooljaar en dit naar ouders duidelijk te communiceren en transparant te zijn over de duur van de maatregel. De toekomst laat zich helaas niet voorspellen. Het is dan ook niet uit te sluiten dat een dergelijke situatie zich in een komend jaar niet voordoet of zou kunnen voordoen. Uiteraard zal de school maar ook het bestuur alles doen wat binnen het vermogen ligt om een tekort aan leraren te voorkomen. Daarbij gebruikmakend van het, naar aanleiding van de klacht, opgestelde bestuursbrede beleid.

IV. Overwegingen van de Commissie

De school heeft als gevolg van een tekort aan leraren besloten om de kleuters 15 vrijdagen vrij te geven. Hierover heeft klager een klacht ingediend bij de interne klachtencommissie, die volgens hem ten onrechte ongegrond is verklaard.

De Commissie constateert dat in het oordeel van de interne klachtencommissie ligt besloten dat de school in dit geval ruimschoots aan de wettelijk verplichte onderwijstijd heeft voldaan en dat de wet niet voorschrijft wat scholen in dat geval moeten doen bij lesuitval. Klager heeft niet, althans onvoldoende gemotiveerd, gesteld dat dit uitgangspunt onjuist is, zodat de Commissie hier ook vanuit gaat.

De directeur van de school heeft ter zitting toegelicht dat zij met de genomen beslissing heeft beoogd aan een zo groot mogelijke groep leerlingen onderwijs te (blijven) geven. Daarbij zijn alle belangen meegewogen.

Niet is gebleken dat de directeur hierbij een onjuiste procedure heeft toegepast. De school heeft aangegeven dat het een tijdelijke maatregel is, in beginsel tot het einde van het schooljaar 2022-2023. De school heeft ter zitting aannemelijk gemaakt dat zij alles gedaan heeft om het niet bieden van onderwijs op 15 vrijdagen aan de kleutergroepen te voorkomen.

De Commissie acht het in deze uitzonderlijke situatie, rekening houdend met alle feiten en omstandigheden begrijpelijk en verdedigbaar dat de directeur de beslissing heeft genomen de kleuters op 15 vrijdagen geen onderwijs te bieden.

De Commissie verklaart de klacht – evenals de interne klachtencommissie – dan ook ongegrond. Klager heeft in deze procedure ook geen nieuwe feiten en omstandigheden gesteld, die tot een ander oordeel leiden

Klager heeft aangegeven zich zorgen te maken over de toekomst en zich af te vragen of eenzelfde beslissing volgend schooljaar opnieuw genomen zou kunnen worden. De Commissie merkt hierover op dat hetgeen ter zitting is besproken haar geen aanleiding geeft te vermoeden dat de school lichtvaardig tot een dergelijke beslissing zal komen. De school zal, in een voorkomend geval, mogelijk opnieuw een afweging (moeten) maken ten aanzien van lestijdverkorting van een groep leerlingen. Verweerder heeft inmiddels nader beleid opgemaakt en maatregelen beschreven. Het bestuur heeft de klacht van klager, na afloop van de behandeling door de interne klachtencommissie, daarmee voortvarend en adequaat opgepakt.

De Commissie begrijpt de zorgen van klager, maar kan niet anders dan concluderen dat de school gedaan heeft wat in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze van haar verwacht mag worden.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond en ziet geen aanleiding voor het geven van een nader advies.

Aldus gegeven op 23 juni 2023 door mr. A. van Oorschot, voorzitter, L.A.M. Swaans en mr. P.H.M. Kanters, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair - Roodenburg als secretaris.